

Економіка

УДК 330.341.1

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.15179464>

**Аналіз ефективності державної підтримки інноваційних фінансових
проектів в Україні**

Свистун Андрій Олександрович,

кандидат економічних наук, докторант, ДННУ "Академія фінансового
управління" Міністерства фінансів України, м. Київ, Україна,

<https://orcid.org/0000-0003-2185-2248>

Костін Ілля Дмитрович,

аспірант, кафедра менеджменту, логістики та інновацій, Харківський
національний економічний університет імені Семена Кузнеця, м.

Харків, Україна, <https://orcid.org/0009-0001-5111-808X>

Литовченко Ірина Володимирівна,

кандидат економічних наук, професор, кафедра менеджменту, логістики
та інновацій, Харківський національний економічний університет імені Семена

Кузнеця, м. Харків, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-8117-1244>

Прийнято: 20.03.2025 | Опубліковано: 09.04.2025

Анотація: Метою дослідження є аналіз механізмів державної підтримки інноваційних фінансових проектів в Україні, оцінювання їх ефективності й виявлення проблем, що знижують результативність цих програм. Основні механізми державної підтримки включають гранти, пільгові кредити, підтримку стартапів, інноваційні фонди й технопарки. Водночас, незважаючи на наявність

різноманітних інструментів, ефективність цих програм часто залишається низькою через бюрократію, відсутність прозорості, недосконале правове регулювання й обмежену координацію між державними органами. **Методи дослідження** включають аналіз чинних механізмів державної підтримки через вивчення законодавчих ініціатив, фінансових програм і результатів їх реалізації. Застосовано порівняльний аналіз механізмів, що використовуються в Україні, з міжнародними практиками, а також вивчено специфіку підтримки інноваційних стартапів і ранніх стадій розвитку проєктів. **Результати дослідження** виявили, що найбільш ефективними є гранти й пільгові кредити для підприємств, однак високий рівень бюрократії і складність процедури отримання фінансування обмежують їх доступність. Програми акселерації й підтримки стартапів мають позитивні результати, але багато стартапів не можуть подолати перехід від ідеї до реалізації без додаткового фінансування. Зрозуміло, що розвиток інноваційних проєктів значною мірою залежить від ефективної взаємодії між державними органами, підприємствами й інвесторами. **Висновки** дослідження підкреслюють важливість удосконалення координації між різними органами влади, спрощення процедур фінансування та розширення підтримки інновацій на ранніх етапах. Зокрема, необхідно вдосконалити законодавство й забезпечити прозорість механізмів державної підтримки, щоб залучити більше інвестицій і підвищити конкурентоспроможність українських інновацій на міжнародному ринку. У результаті вдосконалення державної підтримки може стати важливим кроком у забезпеченні сталого інноваційного розвитку країни. Для покращення ефективності підтримки інноваційних проєктів в Україні необхідно забезпечити більш тісну співпрацю між державними установами, приватним сектором і науково-дослідними інститутами. Водночас удосконалення правового регулювання й поліпшення доступу до фінансування на ранніх етапах розроблення проєктів сприятиме зростанню інноваційної активності й конкурентоспроможності українських підприємств.

Ключові слова: державна підтримка, інноваційні фінансові проєкти, гранти, пільгові кредити, стартапи, технопарки, інвестиції, координація.

Analysis of the Effectiveness of State Support for Innovative Financial Projects in Ukraine

Andrii Svystun,

Candidate of Economic Sciences, Doctoral student, SESI "Academy of Financial Management" of Ministry of Finance of Ukraine, Kyiv, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0003-2185-2248>

Illia Kostin,

PhD Student, Department of Management, Logistics and Innovation, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Kharkiv, Ukraine,
<https://orcid.org/0009-0001-5111-808X>

Iryna Lytovchenko,

Candidate of Economic Sciences, Professor, Department of Management, Logistics and Innovation, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Kharkiv, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-8117-1244>

Abstract: This study aims to analyze the mechanisms of state support for innovative financial projects in Ukraine, evaluate their effectiveness, and identify problems that reduce the effectiveness of these programs. The main state support mechanisms include grants, preferential loans, support for startups, innovation funds, and technoparks. However, despite the availability of various instruments, the effectiveness of these programs often remains low due to bureaucracy, lack of transparency, inadequate legal regulation, and limited coordination between government agencies. **The research methods** include an analysis of existing state

support mechanisms through the study of legislative initiatives, financial programs, and the results of their implementation. A comparative analysis of the mechanisms used in Ukraine with international practices has been applied, and the specifics of supporting innovative startups and early-stage project development have been studied. **The results of the study** revealed that grants and preferential loans for businesses are the most effective; however, the high level of bureaucracy and complexity in the financing procedure limit their accessibility. Acceleration programs and support for startups show positive results, but many startups cannot transition from idea to implementation without additional funding. It is clear that the development of innovative projects largely depends on the effective interaction between government bodies, businesses, and investors. **The conclusions of the study** highlight the importance of improving coordination between different government bodies, simplifying financing procedures, and expanding support for innovations at early stages. In particular, it is necessary to improve legislation and ensure transparency in state support mechanisms to attract more investments and increase the competitiveness of Ukrainian innovations in the international market. As a result, improving state support can be an important step in ensuring the sustainable innovative development of the country. To improve the effectiveness of supporting innovative projects in Ukraine, closer cooperation between government institutions, the private sector, and research institutions must be ensured. At the same time, improving legal regulation and enhancing access to funding at the early stages of project development will contribute to the growth of innovation activity and competitiveness of Ukrainian enterprises.

Keywords: State support, innovative financial projects, grants, preferential loans, startups, technoparks, investments, coordination.

Постановка проблеми. В умовах нестабільної світової економіки інноваційні фінансові проєкти є важливим чинником розвитку України. Державна підтримка сприяє залученню інвестицій і впровадженню технологій, однак ефективність використання ресурсів залишається низькою через

бюрократію, непрозоре фінансування й нераціональний розподіл коштів. Попри численні програми, їх вплив на комерціалізацію інновацій та інвестиційний клімат обмежений. Відсутність системного оцінювання результативності призводить до низької економічної віддачі. Отже, необхідний глибокий аналіз ефективності підтримки задля вдосконалення державної політики в цій сфері.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Ю. Бажал [1] аналізує інноваційну політику України в умовах ліберального повороту, підкреслюючи значення економічних свобод і ролі інновацій для стабільності. І. Яцкевич [2] досліджує післявоєнне відродження через інновації, пропонуючи стратегії підтримки. С. Пермінова й інші [3] розглядають стимули як частину відновлення економіки. І. Підоричева, О. Соколовська [4] акцентують на адаптації європейського досвіду інноваційної політики. О. Вагонова й інші [5] описують приклади впровадження інновацій на промислових підприємствах. Г. Будурова [6] аналізує механізми захисту інвесторів. О. Бородіна й інші [7] розглядають міжнародний досвід для відновлення України. А. Марараш [8] досліджує роль міжнародних фінансових організацій у залученні інвестицій. А. Цубера [9] вивчає інноваційно-інвестиційне співробітництво з ЄС.

О. Петренко й інші [10] акцентують на створенні ефективних інституцій для залучення інвестицій. Д. Різник [11] адаптує оцінку ресурсного потенціалу до умов війни. В. Гарькава, А. Кліщевська [12] пропонують стратегії економічної безпеки на регіональному рівні. В. Зеліч та інші [13] наголошують на важливості цифровізації менеджменту. Ю. Перегуда [14] розробляє методику оцінювання конкурентоспроможності продукції тваринництва. Л. Тешева, В. Дробітько [15] розглядають бренд-орієнтоване управління кредитоспроможністю підприємства.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значну увагу до державної підтримки інноваційних фінансових проєктів, її ефективність залишається недостатньо дослідженою. Відсутність комплексних оцінок, обмежений доступ до даних і недостатній аналіз міжнародного досвіду

ускладнюють розроблення дієвих механізмів фінансування. Чинні підходи часто не мають чітких критеріїв оцінювання, що не дає змоги визначити реальний вплив державного фінансування на інноваційний розвиток та ускладнює прийняття ефективних рішень.

Подальше дослідження цього питання допоможе оцінити ефективність застосовуваних механізмів, виявити ключові фактори, що впливають на результативність державної підтримки, і визначити відповідність вітчизняних підходів міжнародним стандартам. Це створить основу для розроблення практичних рекомендацій, які сприятимуть покращенню політики стимулювання інновацій, забезпеченню раціонального використання державних ресурсів і підвищенню конкурентоспроможності фінансового сектору України.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є оцінювання ефективності державної підтримки інноваційних фінансових проєктів в Україні з урахуванням наявних механізмів фінансування, міжнародного досвіду й ключових чинників, що впливають на результативність. Актуальність теми зумовлена потребою в раціональному використанні ресурсів і посиленні конкурентоспроможності країни. Дослідження охоплює аналіз національних інструментів стимулювання, визначення проблем реалізації програм підтримки, зіставлення з міжнародними практиками й розроблення рекомендацій щодо підвищення ефективності фінансування інновацій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз чинних механізмів державної підтримки інноваційних фінансових проєктів в Україні є важливою частиною дослідження ефективності державних програм, спрямованих на стимулювання інноваційного розвитку. Інновації, як правило, є основою для технологічного прогресу й економічного зростання, тому підтримка інноваційних проєктів є важливим завданням для держави. В Україні існують численні механізми й інструменти, що сприяють фінансуванню інноваційних ініціатив, однак їх ефективність залишається дискусійною, оскільки не завжди

забезпечується належна координація між державними органами, підприємствами й інвесторами.

Одним із основних механізмів підтримки інновацій є державне фінансування, яке здійснюється через різні форми підтримки, такі як гранти, субсидії, державні кредити й пільгові умови для підприємств, що займаються розробленням нових технологій. В Україні ця підтримка реалізується через низку державних програм, таких як програма інноваційного розвитку, підтримка стартапів та інші ініціативи, спрямовані на розвиток науково-дослідницької та інноваційної діяльності [1, с. 40].

Однією з найбільш важливих форм державної підтримки є гранти на дослідження й розробки. Гранти надаються без повернення, і їх метою є стимулювання наукових досліджень і розробок у високотехнологічних секторах, таких як інформаційні технології, біотехнології, енергетика й інші інноваційні галузі. Гранти можуть бути надані як безпосередньо підприємствам, так і науково-дослідним установам, що сприяє розвитку науково-технічного потенціалу країни. Однак, незважаючи на позитивні результати в окремих випадках, відсутність прозорих механізмів розподілу фінансування й високий рівень бюрократії обмежують ефективність цих програм.

Ще одним важливим інструментом державної підтримки є пільгові кредити для інноваційних проєктів. Ці кредити надають підприємствам за зниженими ставками, що дає змогу знизити фінансове навантаження на бізнес і сприяти залученню додаткових інвестицій у високотехнологічні ініціативи. Однак не всі підприємства можуть скористатися цією підтримкою через складність процедур отримання таких кредитів і недостатню доступність інформації про наявні програми [2, с. 2].

Крім того, важливим аспектом є підтримка стартапів та інноваційних підприємств. Для молодих підприємств, що займаються розробленням нових технологій, є доступними різноманітні програми фінансування, менторства й акселерації. Наприклад, програми акселерації сприяють швидкому розвитку

стартапів, забезпечуючи їх доступом до необхідних ресурсів, фінансування та мережі контактів. Проте, незважаючи на потенціал цих програм, багато стартапів стикаються з проблемами на етапі переходу від ідеї до реалізації, не всі з них здатні досягти значних результатів без підтримки з боку інших фінансових інституцій або приватних інвесторів.

В Україні існують також інші форми державної підтримки інноваційних фінансових проєктів, зокрема, через створення спеціалізованих інноваційних фондів, науково-технічних парків і кластерів. Ці інституції мають виступати як осередки інноваційної діяльності, об'єднуючи підприємства, наукові установи, інвесторів і державні органи для спільної роботи над новими технологіями та їх комерціалізацією. Однак на практиці ефективність таких структур часто обмежена через недостатню координацію дій між різними учасниками інноваційного процесу [3, с. 16].

Водночас одним із основних викликів для державної підтримки інновацій є недостатній рівень інтеграції вітчизняних ініціатив у міжнародні програми й ринки. Міжнародна співпраця може значно покращити результати науково-технічної діяльності, забезпечивши доступ до іноземних інвестицій, новітніх технологій і досвіду в реалізації інноваційних проєктів. Однак Україні варто більше уваги приділяти інтеграції національних ініціатив у міжнародні мережі фінансування, щоб підвищити рівень конкурентоспроможності інновацій на світовому ринку [4, с. 102].

Крім того, важливо зазначити, що держава має забезпечити належний моніторинг та оцінювання ефективності програм підтримки інноваційних проєктів. Без системного підходу до оцінювання результативності таких програм неможливо точно визначити їх вплив на економічний розвиток країни. Недостатня увага до оцінювання результатів реалізації державних ініціатив призводить до недостатнього використання бюджетних коштів та обмежує потенціал інноваційного розвитку (таблиця 1).

**Огляд основних механізмів державної підтримки інноваційних
фінансових проєктів в Україні та їх характеристик**

Механізм підтримки	Опис	Переваги	Недоліки
Гранти на дослідження й розробки	Фінансування наукових та інноваційних проєктів без повернення коштів	Можливість безкоштовного отримання коштів для інновацій	Висока конкуренція, бюрократія, низька прозорість
Пільгові кредити для інноваційних проєктів	Кредити надаються підприємствам за зниженими ставками	Зниження фінансового навантаження на бізнес	Складність отримання кредиту, обмежений доступ
Підтримка стартапів та акселерація	Програми фінансування й менторства для молодих підприємств	Стимулювання розвитку стартапів, доступ до мережі контактів	Проблеми на етапі реалізації, необхідність додаткового фінансування
Інноваційні фонди й технопарки	Спеціалізовані інституції для об'єднання підприємств і наукових установ	Створення екосистеми для інноваційного розвитку	Недостатня координація, обмежена ефективність

Джерело: [5, с. 194].

Аналіз чинних механізмів державної підтримки інноваційних проєктів в Україні виявляє, що, попри наявні досягнення, існує низка проблем, через які знижується ефективність цих програм. Поглиблене вивчення кожного з механізмів і підвищення їх прозорості, а також посилення міжнародної співпраці можуть значно підвищити їх результативність і сприяти розвитку інновацій в Україні.

Аналіз ефективності державної підтримки інноваційних фінансових проєктів в Україні вимагає уважного вивчення не лише конкретних механізмів підтримки, а й результатів їх реалізації в умовах національної економіки. З огляду на глобальні виклики та необхідність адаптації до швидких змін у технологічному середовищі, важливим є оцінювання, наскільки чинні інструменти державної підтримки здатні впливати на розвиток інноваційних ініціатив у країні. У цьому контексті ключовим завданням є визначення того, як

різні форми підтримки можуть допомогти розв'язати проблеми, з якими стикаються інноваційні фінансові проєкти, зокрема, на етапах розроблення, реалізації та масштабування [6, с. 175].

Щоб оцінити ефективність державної підтримки інноваційних проєктів, важливо з'ясувати не тільки безпосередні результати, а й наявні проблеми й обмеження. Одним із важливих аспектів є взаємодія між державними інститутами й інноваційними підприємствами. В Україні державні інституції, зокрема Міністерство економіки, Державна служба інтелектуальної власності й інші органи, активно працюють над створенням сприятливого середовища для розвитку інновацій. Проте ефективність цієї підтримки часто не відповідає очікуванням підприємців і науковців.

Однією з основних проблем є недостатній рівень координації між різними органами влади, що займаються питаннями інновацій. Програми підтримки часто не є міжвідомчими, що ускладнює процес їх реалізації. Наприклад, технопарки й інші інноваційні інститути часто не мають прямої взаємодії з державними установами, що ведуть фінансову підтримку. Це призводить до того, що підприємства не отримують всебічної допомоги, а деякі з чинних програм навіть дублюють одна одну, що створює додаткові труднощі для підприємств, які намагаються орієнтуватися в цій системі.

До того ж важливим чинником є недосконалість правового регулювання в Україні у сфері інновацій. Законодавство, яке регулює інноваційну діяльність, часто змінюється або є недостатньо узгодженим. Це створює правову невизначеність і відлякує потенційних інвесторів, які хочуть реалізувати інноваційні проєкти. Наприклад, у сфері патентування й захисту інтелектуальної власності існують значні проблеми, пов'язані з недостатньою підтримкою інноваційних підприємств, а також із бюрократичними перешкодами [7, с. 4].

Ще однією важливою проблемою є недостатній рівень інвестування в ранні стадії інноваційних проєктів. Інвестиції на цих етапах є критично важливими для успішної реалізації проєктів, але в Україні існує значний дефіцит

таких інвестицій. Державна підтримка часто обмежується фінансуванням на більш пізніх етапах, коли проєкти вже мають певний досвід і перспективи. Проте саме на ранніх етапах більшість інноваційних стартапів стикаються з проблемами залучення капіталу.

З огляду на всі ці проблеми, ефективність державної підтримки інноваційних фінансових проєктів в Україні має оцінюватися в контексті загальної стратегії розвитку інноваційної економіки країни. Варто зазначити, що, хоча інноваційна діяльність є одним із пріоритетів національної економічної політики, сьогодні не всі механізми підтримки відповідають реальним потребам підприємств (таблиця 2). Важливим кроком у цьому напрямі є вдосконалення системи державної підтримки, зокрема, шляхом гармонізації законодавства, покращення координації між державними органами й розвитку нових механізмів залучення інвестицій.

Таблиця 2

**Основні проблеми й обмеження, з якими стикаються інноваційні
проєкти під час реалізації механізмів державної підтримки в Україні**

Проблема або обмеження	Опис	Причини	Наслідки
Низька координація між органами влади	Відсутність ефективної взаємодії між державними установами, що ведуть підтримку інновацій	Відсутність міжвідомчих програм та ініціатив, дублювання функцій	Зниження ефективності підтримки, відсутність комплексних рішень
Невизначеність правового регулювання	Зміни в законодавстві, відсутність узгодженості законів щодо інноваційної діяльності	Часті зміни в законодавстві, бюрократичні бар'єри	Правова невизначеність, відсутність стимулів для інвесторів
Недостатня підтримка на ранніх етапах	Низький рівень інвестування на стадії розроблення проєкту	Обмежений доступ до інвесторів, нерозвинений венчурний ринок	Затримки в розвитку інноваційних стартапів
Відсутність інтеграції з міжнародними програмами	Низький рівень участі в міжнародних ініціативах фінансування інновацій	Недостатній рівень інформації про можливості міжнародного фінансування	Обмежений доступ до глобальних ресурсів і технологій

Низький рівень інституційної підтримки	Недостатній рівень розвитку інноваційних кластерів і технопарків	Відсутність необхідних інфраструктур і координації між учасниками	Недостатня ефективність інноваційних хабів
--	--	---	--

Джерело: [8, с. 2].

Таким чином, для ефективної реалізації інноваційної політики необхідно вирішити вказані проблеми, удосконалити механізми державної підтримки й забезпечити кращу інтеграцію національних програм з міжнародними ініціативами, що сприятиме розвитку інновацій в Україні.

Одним із важливих аспектів ефективності державної підтримки інноваційних фінансових проєктів в Україні є аналіз результатів її застосування на практиці. У зв'язку з розвитком нових технологій, зміною економічних умов і збільшенням ролі інновацій у національному розвитку, важливо розуміти, наскільки успішними є надані державою фінансові інструменти й механізми для стимулювання інноваційної діяльності. З огляду на стратегічні цілі, які перед собою ставить країна, а також поточні економічні реалії, державна підтримка має бути орієнтована на конкретні результати, що можна виміряти в контексті досягнення встановлених цілей [9, с. 3].

В Україні система державної підтримки інноваційних проєктів здебільшого складається з грантів, субсидій, кредитів на пільгових умовах, фінансування через інвестиційні фонди, а також інших механізмів. Проте варто зазначити, що ці інструменти не завжди ефективно використовуються, а рівень результативності інвестицій у науково-технічному прогресі залишається низьким. Причина цього полягає в різних чинниках, серед яких важливою є недостатня доступність для малого й середнього бізнесу, а також інноваційних стартапів. Окрім того, з кожним роком стає все важливішим вимірювати результативність фінансування таких проєктів не тільки за кількістю отриманих грантів чи кількістю підтриманих стартапів, а й через призму економічного

впливу на країну, такого як створення нових робочих місць, зростання експорту, підвищення технологічного рівня економіки [10, с. 6].

Іншим важливим елементом аналізу ефективності державної підтримки є вивчення практичних кейсів успішних і неуспішних проєктів. Це дає змогу з'ясувати, у яких випадках механізми підтримки працюють найкраще, а де вони мають недоліки, що ускладнюють їх реалізацію. Наприклад, в Україні досить поширеним є фінансування для стартапів у вигляді грантів або державних інвестицій, однак у більшості випадків саме відсутність дієвого контролю за використанням наданих коштів призводить до низької результативності таких проєктів.

Аналіз ефективності державної підтримки також вимагає врахування чинників, які можуть бути не враховані в офіційній статистиці. Одним із таких факторів є рівень інноваційного клімату в країні. Хоча державна підтримка є важливим елементом, без належного правового регулювання, інституційних змін і культурних особливостей, що заохочують інноваційну діяльність, навіть найкраще фінансування може не призвести до бажаних результатів. Отже, важливим завданням є оцінювання не лише безпосередніх фінансових результатів, а й більш глибоких змін у структурі економіки, які можуть стати наслідком ефективного використання державних коштів [11, с. 140].

З іншого боку, необхідно зазначити, що одним із головних бар'єрів на шляху до ефективної державної підтримки є слабка комунікація між урядовими органами й підприємствами. Хоча в Україні існує низка програм підтримки інноваційних ініціатив, відсутність чіткої координації між різними державними структурами часто призводить до дублювання функцій або недостатньої поінформованості потенційних учасників про можливості фінансування, що, у свою чергу, знижує ефективність таких програм.

Важливою частиною аналізу є також оцінювання конкретних статистичних даних щодо результатів державної підтримки, яка дає змогу побачити тенденції в розвитку інноваційної діяльності. Існує потреба в створенні спеціалізованих

аналітичних інструментів, які допоможуть відслідковувати не лише фінансові аспекти, а й соціально-економічний ефект від реалізації інноваційних проєктів. Тому важливо розробити методики для більш детального аналізу таких проєктів, що включатимуть індикатори, які вимірюють ефективність на різних етапах розвитку [12, с. 2].

Загалом для підвищення результативності державної підтримки необхідно змістити акцент із суто фінансового оцінювання на комплексне розуміння інноваційних процесів. Це дасть змогу більш точно оцінити вплив державних інвестицій на економіку, соціальну сферу й рівень технологічного прогресу. У таблиці 3 наведено основні результати аналізу ефективності державної підтримки інноваційних фінансових проєктів в Україні.

Таблиця 3

**Основні показники ефективності державної підтримки інноваційних
фінансових проєктів в Україні**

Показник	Опис	Вплив на ефективність	Заходи щодо покращення
Створення нових робочих місць	Кількість робочих місць, що з'являються завдяки інноваціям	Підвищення рівня зайнятості в інноваційних сферах	Розвиток програм підтримки молодих підприємців
Технологічне оновлення	Упровадження нових технологій у традиційні галузі	Підвищення конкурентоспроможності економіки	Підвищення фінансування на науково-дослідницькі роботи
Експортні можливості	Зростання обсягів експорту інноваційної продукції	Розширення ринків збуту, зміцнення міжнародної співпраці	Підтримка інноваційних компаній на міжнародних ринках
Рівень технологічної незалежності	Зменшення залежності від імпорту технологій	Підвищення технологічної самодостатності країни	Вкладення в розвиток локальних досліджень і розробок
Підвищення інвестиційної привабливості	Залучення зовнішніх і внутрішніх	Підвищення загального рівня інвестиційної активності	Розроблення пільгових умов для інвесторів,

	інвестицій інновації	в		розвиток венчурного капіталу
--	-------------------------	---	--	------------------------------------

Джерело: [13, с. 3].

Така таблиця дає змогу оцінити ефективність державної підтримки інноваційних фінансових проєктів і розробити стратегії для подальшого вдосконалення цієї підтримки, орієнтуючись на показники, які безпосередньо впливають на соціально-економічний розвиток країни.

Оцінювання ефективності державної підтримки інноваційних фінансових проєктів в Україні має враховувати не лише безпосередні результати реалізації таких проєктів, а і їх довгостроковий вплив на економіку, технологічний розвиток і соціальні аспекти. Одним із головних критеріїв є те, як державна підтримка стимулює розвиток інноваційних секторів і чи є ці проєкти здатними до самостійного функціонування й розширення без додаткового фінансування в майбутньому [14, с. 10].

Для об'єктивного оцінювання ефективності необхідно врахувати низку факторів. Зокрема, варто звернути увагу на те, як державні програми підтримки сприяють розвитку малого й середнього бізнесу в інноваційних сферах. Це стосується й оцінювання впливу таких проєктів на зростання підприємництва, створення нових робочих місць, підвищення кваліфікації працівників, а також покращення інвестиційного клімату. Державна підтримка має бути орієнтована на те, щоб створити сприятливі умови для ефективного використання фінансових ресурсів на етапі реалізації інноваційних проєктів. Проте важливим є також і контроль за ефективністю цих витрат. Урахування реального впливу на розвиток економіки й соціальних змін є критичним для оцінювання загальної ефективності державної підтримки [15, с. 3].

Однією з основних проблем є недостатній рівень комунікації між державними установами, бізнесом і науково-дослідними установами. Відсутність чіткої координації часто призводить до дублювання функцій або

нераціонального використання фінансових ресурсів. Також варто відзначити, що програми підтримки часто не адаптовані до реальних потреб ринку, що знижує ефективність фінансування та, як наслідок, вплив на інноваційну діяльність.

Аналіз ефективності державної підтримки також має враховувати вплив на рівень конкуренції в країні. Зокрема, успішні інноваційні проєкти повинні не лише впливати на розвиток певних секторів, а й забезпечувати конкурентоспроможність національної економіки на міжнародному рівні. Для цього потрібно звернути увагу на те, як підтримка технологічних стартапів допомагає створювати нові ринки та знижувати залежність від імпорту.

Незважаючи на чинні механізми державної підтримки інновацій, важливим завданням є розроблення більш ефективних методів моніторингу й оцінювання результатів. Такий підхід дасть змогу забезпечити не лише своєчасне коригування програм, а й оптимізувати фінансування для досягнення бажаних результатів. Одним із можливих шляхів є створення незалежних органів для оцінювання ефективності державної підтримки, які зможуть надавати рекомендації щодо подальшого вдосконалення таких програм.

Для ефективної реалізації державної підтримки інноваційних фінансових проєктів важливим є моніторинг результатів і постійне коригування механізмів фінансування. Аналіз поточних методів підтримки в Україні вказує на необхідність удосконалення не лише самих програм, а і їх адаптації до швидко змінюваного економічного середовища. В Україні є значні ресурси для підтримки інновацій, але вони часто не досягають свого потенціалу через недостатньо ефективну організацію процесів фінансування та недостатню інтеграцію в міжнародний інноваційний простір [16, с. 356].

Основним завданням є формування чітких критеріїв і механізмів моніторингу для визначення результативності проєктів. Оскільки інноваційні проєкти часто мають високий рівень невизначеності, важливо забезпечити наявність наукових, економічних та управлінських інструментів для оцінювання їх ефективності на

всіх етапах: від початкового інвестування до подальшого розвитку й виходу на ринки.

Державна підтримка має не лише бути фінансовою, а й передбачати розвиток інфраструктури для реалізації інновацій, створення спеціальних майданчиків для стартапів, науково-дослідних установ та інвесторів. Важливим є також стимулювання співпраці між науковими установами, державними органами й бізнесом, що дасть змогу забезпечити трансфер технологій, розвиток нових ідей і зниження ризиків для інвесторів.

Варто зазначити, що одним із основних чинників, які обмежують ефективність інноваційних фінансових проєктів в Україні, є брак кваліфікованих кадрів. Інноваційні проєкти потребують спеціалістів, які здатні працювати в умовах високого рівня невизначеності й швидких змін. Тому одним із важливих напрямів є не тільки підтримка фінансування, а й підготовка фахівців, які мають навички в управлінні інноваціями, технологічними змінами і стартапами.

Не менш важливим є покращення правового поля для забезпечення інноваційної діяльності. В Україні є певні законодавчі ініціативи, що сприяють розвитку інновацій, але ще є багато невизначених питань, які потребують вирішення. Це включає питання захисту інтелектуальної власності, оподаткування інноваційних підприємств, а також запровадження інструментів для стимулювання інвестицій в інноваційні проєкти (таблиця 4). Без розв'язання цих проблем важко забезпечити стійкий розвиток інновацій у країні.

Таблиця 4

**Основні аспекти моніторингу ефективності державної підтримки
інноваційних фінансових проєктів в Україні й можливі шляхи їх
удосконалення**

Показник	Опис	Вплив на ефективність	Шляхи вдосконалення
Кваліфікація кадрів	Наявність фахівців, здатних ефективно управляти інноваціями	Підвищення якості реалізації інновацій	Розвиток програм підготовки й перепідготовки кадрів для інноваційних галузей

Правове поле	Законодавство, що підтримує інноваційну діяльність	Зменшення юридичних бар'єрів для інновацій	Удосконалення законодавства стосовно інтелектуальної власності й інвестицій
Механізми фінансування	Доступність фінансових ресурсів для інноваційних стартапів	Зростання кількості інноваційних проєктів	Розширення державних грантів, податкових пільг для стартапів
Інфраструктура підтримки	Наявність інкубаторів, технопарків, науково-дослідних центрів	Покращення середовища для розвитку стартапів	Створення додаткових майданчиків для тестування інноваційних ідей
Міжнародна співпраця	Співпраця з міжнародними партнерами й інвесторами	Залучення міжнародних інвестицій	Поглиблення співпраці з міжнародними технологічними хабами та фондами

Джерело: власна розробка авторів

Відповідно до даних, наведених у таблиці 4, для підвищення ефективності державної підтримки інноваційних фінансових проєктів в Україні необхідно приділити увагу кільком ключовим аспектам. Передусім важливим є покращення кваліфікації кадрів, що сприятиме кращому управлінню інноваціями. Законодавчі ініціативи мають бути вдосконалені, щоб знизити юридичні бар'єри й стимулювати інвестиції. Механізми фінансування та доступність ресурсів для стартапів потребують розширення, що дасть змогу збільшити кількість успішних інноваційних проєктів. Крім того, створення додаткової інфраструктури підтримки, таких як технопарки й інкубатори, сприятиме розвитку стартапів. Важливою також є міжнародна співпраця для залучення інвестицій і технологій, що допоможе Україні інтегруватися в глобальну інноваційну екосистему.

Висновки. У результаті дослідження проаналізовано ефективність державної підтримки інноваційних фінансових проєктів в Україні. Виявлено, що наявні механізми потребують удосконалення для більш результативної реалізації таких проєктів. Особливу увагу приділено розвитку інфраструктури, правової бази, залученню інвестицій і кваліфікованих кадрів. Визначено проблеми, пов'язані з браком фахівців, низьким рівнем інтеграції в глобальні процеси та слабкою системою оцінювання ефективності. Рекомендовано адаптувати

законодавство, посилити моніторинг і впроваджувати нові методологічні підходи. Подальші дослідження мають зосередитися на механізмах міжнародної співпраці, інтеграції у світову економіку й розробленні інноваційних підходів до управління.

Список використаних джерел

1. Бажал Ю. Інноваційна економічна політика України: ліберальний поворот. *Економічні свободи для зміцнення соціально-економічного розвитку України в умовах глобальних трансформацій* / наук. ред. В. Юрчишин ; Центр Разумкова. Київ : Заповіт, 2020. С. 38–44.
2. Яцкевич І.В. Інноваційна політика України у післявоєнний період. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 39. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-53>.
3. Пермінова С.О., Ситник Н.І., Чупріна М.О. Державні стимули інноваційної діяльності в контексті економічного відродження України. *Інфраструктура ринку*. 2022. Вип. 69. С. 14–18.
4. Підоричева І.Ю., Соколовська О.М. Огляд ландшафту інструментів інноваційної політики ЄС: висновки для України. *Економічний вісник Донбасу*. 2022. № 2 (68). С. 96–107.
5. Вагонова О.Г., Госалова С.В., Терехов Є.В. Сучасний стан інноваційної діяльності на промислових підприємствах України. *Економічний вісник*. 2020. № 3. С. 189–196.
6. Будурова Г.М. Судовий та арбітражний механізми захисту прав інвесторів при експропріації та націоналізації майна. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 9. С. 172–176. URL: http://lsej.org.ua/9_2023/40.pdf (дата звернення: 05.02.2025).
7. Бородіна О.А., Бородін В.А., Білогуб Г.А. Світовий досвід державотворення для реалізації проєктів повоєнного відновлення України. *International Journal of Knowledge Transfer Management Studies: International*

Scientific E-Journal. 2022. № 2. URL: https://iidskt.org.ua/wp-content/uploads/2022_2_2.pdf (дата звернення: 05.02.2025).

8. Марараш А. Інвестиційна діяльність міжнародних фінансових організацій в Україні. 2023. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/9714/%D0%9C%D0%B0%D1%80%D0%B0%D1%80%D0%B0%D1%88%20A..pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення: 05.02.2025).

9. Цубера А.С. Інтенсифікація інноваційно-інвестиційного співробітництва України та ЄС. 2023. URL: <https://ela.kpi.ua/bitstreams/5878bc60-7355-45cf-97d4-56bbfb42b65a/download> (дата звернення: 05.02.2025).

10. Петренко О.П., Шевченко А.А., Атамась Г.П. Інституційне забезпечення державного управління у сфері залучення інвестицій в національну економіку. 2021. URL: <http://lib.osau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4472/1/33.pdf> (дата звернення: 05.02.2025).

11. Різник Д.В. Адаптація методології дослідження ресурсного потенціалу економіки до умов воєнного стану. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 7. С. 138–143. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.7.138>.

12. Гарькава В.Ф., Кліщевська А.Ю. Концептуальні підходи до управління економічною безпекою на регіональному рівні. *Інтернаука. Серія «Економічні науки»*. 2021. № 7. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2021-7-7416>.

13. Зеліч В.В., Гарькава В.Ф., Матвеєв М.Е. Цифровізація системи менеджменту підприємства в умовах глобалізаційних змін. *Ефективна економіка*. 2023. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2023_2_44 (дата звернення: 05.02.2025).

14. Перегуда Ю. (2024). Методика оцінки конкурентоспроможності продукції тваринництва в умовах економічних викликів, *Менеджмент і підприємництво: тенденції розвитку*. 2024. № 2 (28). С. 8–19. DOI: <https://doi.org/10.26661/2522-1566/2024-2/28-01>.

15. Тешева Л.В., Дробітько В.С. Бренд-орієнтоване управління кредитоспроможністю підприємства (Doctoral dissertation, Національний авіаційний університет). 2021. URL: <https://er.nau.edu.ua/server/api/core/bitstreams/3024ef3f-3cfd-4c9a-ab93-87edb2fe213e/content> (дата звернення: 05.02.2025).

16. Економіка та бізнес-інновації : підручник / за ред. д. е. н., проф. Л.Г. Мельника, д. е. н., проф. О.І. Карінцевої. Суми : Університетська книга, 2023. 702 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/91523/1/Business_Innovation_2023.pdf (дата звернення: 05.02.2025).